

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntien perustamista sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta hallitusohjelman mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus ja perustetaan maakunnat. Uudistuksessa on hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvet kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Pelastustoimen uudistuksen tavoitteena on turvata pelastustoimen palvelujen saatavuus, kattavuus ja laatu myös tulevaisuudessa. Uudistuksen tavoitteena on kehittää ja tukea pelastustoimen valtakunnallista tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Uudistuksella vastataan pelastustoimen haasteisiin vahvistamalla toimialan valtakunnallisia voimavaroja, kehittämällä toimialan johtamista ja ohjausta sekä tiivistämällä alan toimijoiden yhteistyötä. Tavoitteena on varmistaa myös, että maakuntien pelastuslaitoksilla on mahdollisuus tuottaa ensihoitopalveluja koko maassa. Näin varmistetaan jatkossakin pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelutuotannon toiminnallinen ja kustannustehokkuus.

Pyydämme arvioimaan lausunnoissanne näiden tavoitteiden toteutumista ehdotetuilla säännöksillä.

Tavoitteet

Lausuntopyyntöön kohteena olevalla hallituksen esitysluonnoksella ehdotettaisiin säädettäväksi uuden hallintotason perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita olisivat maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaanpanolaki, maakuntien rahoituslaki sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi. Perustettaville uusille maakunnille siirrettäisiin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Luonnoksen sisältämä sote-maakuntien laskennallinen rahoitusmalli perustuu pääosin tarveperusteiseen ja olosuhdetekijät huomioivaan rahoitukseen. Muun ohella lausunnoissa pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota ja lausumaan siitä, kuinka rahoitusratkaisun eri määräytymistekijät vastaavat sote-maakunnille niiden lakisääteisten tehtävien rahoitustarvetta. Sote-maakuntien laskennallista rahoitusmallia tarkastellaan uudelleen lausuntopalautteen perusteella.

Lisäksi pyydämme maakuntajaon osalta lausumaan kahdesta vaihtoehdosta, joissa Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava sijoittuisivat vaihtoehtoisesti joko Pohjois-Savon maakuntaan taikka nykyisen maakuntajaon mukaisesti Etelä-Savon maakuntaan. Näiden vaihtoehtojen vaikutuksia on esitelty hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarvioinnin taustamuistiossa, liitteessä 3. Lausuntokyselyssä on aluejaosta kohdennetut kysymykset sekä mahdollisuus perustella vastausta vapaamuotoisesti. Myös aluejako ratkaistaan lausuntokierroksen jälkeen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisessä lausuntopalvelussa. Lausuntoa varten esitetään kohdennettuja kysymyksiä, joita on mahdollisuus perustella. Lisäksi vastaajalla on mahdollisuus antaa vapaamuotoisia kommentteja ja esittää yksilöityjä säädösmuutosehdotuksia. Lausuntopyyntö on laaja ja jaettu aihekokonaisuuksittain eri osioihin.

Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Vaihtoehtoisesti vastaaja voi jättää avoimen lausunnon. Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen viimeistelemissä. Annetut lausunnot ovat julkisia.

Kirjallisen lausunnon voi myös lähettää sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@stm.fi. Saatteessa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/8871/2019.

Postitse lausunnon voi toimittaa osoitteeseen:

Sosiaali- ja terveysministeriö

PL 33

00023 VALTIONEUVOSTO

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 25.9.2020 klo 16.00 mennessä. Annetut lausunnot ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot.

Taustatiedot

Onko vastaaja

- kunta
- sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- valtion viranomainen
- järjestö x
- joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi

Suomen Hammaslääkäriliitto ry.

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Heikki Kuusela

heikki.kuusela@hammaslaakariliitto.fi

09 6220 2536

Viranomaisille: Lausunтовastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Terveydenhuoltopalveluiden järjestäjien määrän väheneminen ja valtion ohjaus ovat sinällään omiaan johtamaan palveluiden yhdenmukaistumiseen. Samalla olisi kuitenkin pidettävä huolta käytössä olevien resurssien tehokkaasta käytöstä. Palveluntuottajien tasapuolinen hyödyntäminen on edellytys suun terveydenhuollon palveluiden riittäväille saatavuudelle. Väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen edellyttää kohtuuhintaisten palveluiden saatavuutta koko väestölle.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

52§:ssä käsitellään sote-maakuntien yhteistyön muotoja, joista yhtenä vaihtoehtona esitetään maakuntien yhteistä virkaa. Maakunnille olisi sallittava myös muiden yhteisten tehtävien perustaminen silloin, kun tehtävän hoitaminen virkasuhteessa ei ole välttämätöntä.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaiasta

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin X
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Järjestämislain säännökset palveluiden järjestämisestä ja palveluiden hankkimisesta yksityisiltä voivat johtaa maakunnan järjestämien terveydenhuoltopalveluiden ylikuormittumiseen ja palveluiden saatavuuden heikkenemiseen. Maakunnan hankintaoikeutta yksityisiltä rajoitetaan. Samalla yksityisille palveluntuottajille asetettavat vaatimukset estäisivät suurta osaa palveluntuottajista tuottamasta palveluita maakunnalle. Todennäköisenä seurauksena olisi julkisen terveydenhuollon kriisiytyminen. Aikuisväestön suun terveydenhuollon palveluista noin puolet tuotetaan yksityisellä sektorilla. Julkinen taho ei jatkossakaan selviä yksin väestön suun terveydenhuollon palveluiden tuottamisesta. Toisin kuin tällä hetkellä laki rajoittaisi hankintoja yksityisiltä ja toisaalta laissa säädetyt vaatimukset täyttäviä palveluntuottajia ei juurikaan olisi. Maakunnilla on oltava vapaat kädet tehdä strategisia päätöksiä terveydenhuoltopalveluiden järjestämisestä. Tähän saakka yksityinen ja julkinen sektori ovat kirittäneet toisiaan ja voineet tuottaa palveluita omine vahvuuksineen. Kun hankintoja yksityiseltä sektorilta rajoitetaan ja palveluntuottajia pudotetaan lainsäädännöllä pois pelistä, on todennäköisenä seurauksena kustannusten nousu. Hallituksen esityksen tavoite kustannusten kasvun hillitsemisestä jäisi toteutumatta.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalouden yhdenvertaisen saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei X
- ei kantaa

Maakunnan terveydenhuoltopalveluiden ylikuormittuminen pakottaisi siihen kykenevät potilaat hakemaan hoitoa yksityiseltä sektorilta. Seurauksena tästä olisi palvelujen saatavuuden jakautuminen varallisuuden mukaan.

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? ”

- kyllä
- kyllä pääosin X
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kuuluminen sekä kunnan että sote-maakunnan tehtäviin on perusteltu hyvin. Perusteluista ilmenevät myös toiminnan ajatellut painotuserot kunnan ja sote-maakunnan välillä. Kuntien vastuulla nykyisen lainsäädännön perusteella oleva väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ei aina saa riittävää painoarvoa päätöksenteossa. Vaarana on, että näin voi käy jatkossakin, mikäli järjestämislain toteutuksen seuranta on puutteellista. Haasteena on myös henkilöstön siirtyminen maakuntien palvelukseen, jolloin kuntiin ei ehkä jää riittävää osaamista ja ymmärrystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen merkityksestä. Valtion tuleekin seurata säädöksiin vahvasti kirjattujen tavoitteiden toteutumista mittareilla ja arvioida toteutumista kunkin maakunnan kanssa käytävissä tulos- tms. neuvotteluissa. Myös sanktioita voisi olla käytössä.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei X
- ei kantaa

Maakunnalla on oltava mahdollisuus päättää itse terveydenhuollon palveluiden tuottamisesta. Tämä tarkoittaa, että se voi tarvittaessa hankkia palveluita yksityiseltä sektorilta silloin kun se on palveluiden tuottamisen kannalta järkevää. Erityisen tärkeää se on suun terveydenhuollon palveluissa, joissa kuntien terveyskeskusten resurssit on mitoitettu vain osalle aikuisväestöä. Jotta maakunnalla on tosiasiallinen mahdollisuus hankkia palveluita yksityisiltä, on yksityisten palveluntuottajien osallistumismahdollisuudet turvattava (ks. kohta 24.).

Järjestämisvastuuta koskevia säännöksiä on luettava yhdessä yksityisiltä tehtäviä hankintoja koskevien säännösten kanssa. Esitysluonnoksen 12§ koskevia perusteluja olisi tarkennettava siten, että hankintoja ei tarpeettomasti rajoiteta niissä tapauksissa, joissa ne ovat tarkoituksenmukaisia.

Suun terveydenhuollossa asiakasmaksut ovat korkeat sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Kela-korvausten leikkaukset ovat ohjanneet potilaita entistä enemmän terveyskeskuksiin, jossa

hoitoon pääsyssä ja hoitojen valmistumisessa on ollut pitkään ongelmia. Siksi yksityiset palveluntuottajat on hyödynnettävä suun terveydenhuollon palvelutuotannossa. Potilaalla olisi oltava mahdollisuus käyttää yksityisiä palveluita tavalla, joka on sopusoinnussa myös potilasdirektiivin kanssa. Esityksessä ei ole huomioitu riittäväällä tavalla potilasdirektiivin vaikutusta palveluiden tuottamiseen.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei X
- ei kantaa

12§:ssä on palveluiden hankkiminen yksityisiltä sidottu tarpeeseen yhdenvertaisten palveluiden järjestämiseksi ja tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Yksityiskohtaisissa perusteluissa on esitetty esimerkki, jossa maakunta ei kykene tuottamaan palveluita hoitotakuun asettamissa aikarajoissa. Esimerkki ei varsinaisesti selvennä pykälän tulkintaa. Se, että maakunta ei kykene tuottamaan palveluita hoitotakuun puitteissa, on osoitus siitä, että palveluita ei ole alun perinkään tuotettu tarkoituksenmukaisesti. Näin ollen maakunnan oikeuden hankkia palveluita yksityisiltä olisi pitänyt laueta jo paljon ennen kuin havaitaan, että hoitotakuu ei toteudu. Perusteluteksti ei näin ollen selvennä lainkaan sitä, mitä tarkoituksenmukaisella tehtävien hoitamisella tarkoitetaan ja missä näin ollen kulkevat yksityisiltä tehtävien hankintojen rajat. Epäselväksi jää myös se, millainen palvelutuotanto maakunnalla on 12.1§:n viimeisen virkkeen perusteella oltava. Maakunnalla olisi oltava resurssit nimenomaan palvelun järjestämiseen, ei tuottamiseen itse.

Palveluita hankkiessaan ja muutenkin maakunnan olisi ylläpidettävä vuoropuhelua palveluntuottajien kanssa, jotta maakunnalla on realistinen käsitys maakunnan palvelutuotannosta ja palveluiden kysynnästä. Maakunnan olisi hankintapäätöksillään ja muutenkin mahdollistettava monituottajapohjainen palveluiden tuottaminen.

Suun terveydenhuollossa tilanne on perusteluissa kuvatus kaltainen, sillä kuntien resursseja ei ole alkujaankaan mitoitettu tuottamaan palvelut koko väestölle (s.149). Esitämme, että sivun 149 ensimmäisessä kappaleessa mainitaan esimerkkinä suun terveydenhuollon palveluiden saatavuus lastensuojelun lisäksi.

12 § 3 mom:iin on kirjattu hyvä ja säädöstasolla uusi periaate yksityisen palveluntuottajan lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen hoidon tarpeen arvioinnista, hoitoratkaisun tekemisestä, hoitosuunnitelman laatimisesta ja lähetteen laatimisesta erikoissairaanhoidon.

Välttämättä kaikki sairaaloiden hammaslääkärit eivät ole virkasuhteessa. Näin ollen ei liene perusteltua, että hoidon tarpeen arviointi ja muut sen kaltaiset päätökset erikoissairaanhoidossa olisivat nimenomaan virkasuhteessa olevan hammaslääkäriin tehtäviä. Kyseiset päätökset eivät ole sellaista julkisen vallan käyttöä, joka edellyttäisi virkasuhteisen hammaslääkäriin tai lääkäriin päätöstä.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

- kyllä
- kyllä pääosin X
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Kyseisen pykälän vaatimukset ovat pääosin perusteltuja. Suun terveydenhuollossa ei ole tavatonta, että hammaslääkärinä avustaa työpaikkakoulutettu hammashoitajan tehtäviä suorittava henkilö, jolla ei ole terveydenhuollon ammattihenkilön muodollista pätevyyttä. Olisi varmistettava, että tällainen laillinen järjestely ei estäisi palveluntuottajaa tuottamasta palveluita maakunnalle. Hoidon laatuun liittyvissä asioissa olisikin tukeuduttava yksityistä terveydenhuoltoa koskevaan lakiin.

Pykälää on kuitenkin luettava yhdessä 18§:n kanssa. Nämä vaatimukset ovat täysin ylimitoitettuja.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei X
- ei kantaa

Suun terveydenhuollon suurten toimijoiden toiminta on organisoitu siten, että niiden tiloissa toimii itsenäisinä ammatinharjoittajina yrittäjinä toimivia hammaslääkäreitä. Kyseessä on useimmiten yksityinen elinkeinonharjoittaja. On myös pieniä yhdenmiehenyhtiöitä. Tuotettaessa ostopalveluita nämä yrittäjät toimivat isojen toimijoiden alihankkijoina, vaikka muuten toiminta olisikin organisoitu vastaanoton vuokrasopimuksin. Näiden pienten toimijoiden ei välttämättä ole mahdollista täyttää kaikkia 13§:n vaatimuksia. Esim. vaatimus toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta ei ole yksittäisen ammatinharjoittajan kohdalla mielekäs. Ammatinharjoittajien liikkuvuus on myös suurta. Mikäli kunkin ammatinharjoittajan siirtyminen esim. ketjusta toiseen on hyväksyttävä maakunnalla, muodostuu järjestelyn aiheuttama byrokratia mahdottomaksi. Mikäli vaatimus säilyy laissa, sillä käytännössä otetaan kantaa suurten toimijoiden ja niissä toimivien itsenäisten ammatinharjoittajien toiminnan organisointiin. Maakunnalle olisi annettava tarvittaessa mahdollisuus sopia em. seikoista palveluntuottajan kanssa tehtävässä sopimuksessa.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin X

- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

34 §:n 11 kohdassa säädettäisiin yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksen ja tutkimuksen toteuttamisessa. Perusteluteksteissä mainitaan, että koulutuksen yhteistyö sisältäisi osaamistarpeen arvioinnin ja ennakkoinnin yhteistyöalueella. Tämän lisäksi on tärkeää, että koulutusyhteistyötä tehdään kaikilla koulutuksen osa-alueilla, esimerkiksi hammaslääkärien osalta peruskoulutuksesta erikoistumiskoulutukseen sekä ammatillisen osaamisen suunnitelmalliseen kehittämiseen. Pidämme myös perustelutekstin mukaisesti tärkeänä, että yliopistot, korkeakoulut ja muut oppilaitokset olisivat mukana sote-maakuntien välisen yhteistyön suunnittelussa ja toteutuksessa.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

12.1§ viimeinen virke: Sote-maakunnan on pystyttävä huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta.

16.1§, lisätään virke: Erityisistä syistä maakunta ja palveluntuottaja voivat sopia poikkeuksia kyseisiin vaatimuksiin.

6§ ja 7§: Maakunnalla ja alueen kunnilla pitää olla erillinen toimielin tai säädöksiin esitystekstiä tiukemmin kirjattu velvoite yhteistyöhön.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Perustelujen kohdassa "Ehdotukset ja niiden vaikutukset" sivulla 23 todetaan NHG:n laskelmiin viitaten, että terveydenhuollossa, mukaan lukien suun terveydenhuolto, olisi säästöpotentiaalia n. 1 400 miljoonaa euroa. Edelleen todetaan, että arvioihin on kuitenkin suhtauduttava palvelurakenteen maantieteellisestä erilaisuudesta johtuen jossain määrin varauksellisesti. Jotta suun terveydenhuollon ongelmia (korkeat hoitomaksut molemmilla sektoreilla, viivästynyt hoitoon pääsy, lisääntyvä hoidon tarve väestön ikääntyessä hampaallisena, hammaslääkärien kuormittuminen ja tutkitusti korkea työuupumusaste) saadaan korjattua, tarvitaan lisää määrärahoja ja nykyistä täsmällisempiä säännöksiä hoitoon pääsystä ja hoitojen valmistumisesta.

Riittävien suun terveydenhuollon palveluiden turvaaminen edellyttää maakuntien ja yksityissektorin hyvää yhteistyötä. Kuntien suun terveydenhuollon resursseja ei ole alun perinkään mitoitettu tuottamaan palveluita koko aikuisväestölle. Tilanne säilyy samana sote-maakunnissa, joille siirretään kuntien järjestämisvastuu ja palvelutuotanto.

Järjestämislain yksityiselle maakunnan palveluita tuottavalle palvelutuottajalle asettamat vaatimukset ovat sellaisia, että pienet ja keskisuuret toimijat eivät kykenisi tuottamaan maakunnalle palveluita. Hallinnollisen taakan lisääntyminen olisi merkittävä. Ostopalvelua tuottavan yrityksen on esimerkiksi:

- ylläpidettävä tiedonhallintamallia, jossa tiedot 1) toimintaprosesseja kuvaavista nimikkeistä, prosessista vastaavasta viranomaisesta, prosessin tarkoituksesta sekä prosessin sidoksista muihin prosesseihin; 2) tietovarantojen nimikkeistä, kuvaukset tietovarantojen sidoksista toimintaprosesseihin ja tietojärjestelmiin sekä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasäädös) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, jäljempänä tietosuojasäädös, 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun selosteen sisällöstä tai, jos selostetta ei tarvitse tietosuojasäätöjen mukaan laatia, tietovarannosta vastaavasta viranomaisesta, tietovarannon käyttötarkoituksesta, keskeisistä tietoryhmistä tietoineistoissa, tietojen luovutuskohteista ja tietojen säilytysajoista; 3) tietoineiston arkistoon siirtämisestä, arkistointitavasta ja arkistopaikasta tai tuhoamisesta; 4) tietojärjestelmien nimikkeistä, tietojärjestelmästä vastaavasta viranomaisesta, tietojärjestelmän käyttötarkoituksesta, tietojärjestelmän liittymistä muihin tietojärjestelmiin ja liittymissä käytettävistä tiedonsiirtotavoista; 5) tietoturvaluokitusmenetelmistä.

Edellä on kuvattu vain yksi yhteen lakiin kirjattu velvollisuus. Sovellettavia lakeja on useita ja niissä säädetyt velvollisuudet kokonaisuutena muodostaisivat pienille ja keskisuurille yrityksille esteen tuottaa palveluita maakunnalle.

Osana sote-uudistusta tulisi uudistaa ja yksinkertaistaa myös palvelusetelilainsäädäntö.

Erikoishammaslääkäreistä ja erikoishammaslääkäritasoisista palveluista on pulaa. Tarve kasvaa, koska hampaattomuus on nopeasti vähentynyt ja väestö ikääntyy omat hampaat suussa. Tämä on todettu myös mm. sosiaali- ja terveysministeriön vetovastuulla olleissa työryhmissä useaan kertaan viime vuosien aikana. Yhdeksi ratkaisuksi on esitetty

osaamiskeskusten perustamista alueille, joilla niitä ei vielä ole. Hammaslääkäriliitto haluaa tässä yhteydessä muistuttaa, että osana sote-uudistusta ja sen toimeenpanoa tulee huolehtia erikoishammaslääkäripalvelujen riittävydestä.

Terveydenhuollon toiminnan ja jatkuvan kehittämisen kannalta on välttämätöntä, että hammaslääkärikoulutukseen ja hammaslääketieteelliseen tutkimukseen ohjataan riittävät resurssit.

Ympäristöterveydenhuollon tehtävät tulee kirjata sote-maakunnan tehtäviksi.

Ympäristöterveydenhuolto on terveydenhuoltolain mukaan osa perusterveydenhuoltoa ja kansanterveystyötä. Ihmisten kokonaisvaltaisesta terveydestä ja hyvinvoinnista huolehditaan kustannustehokkaimmin, kun ympäristöterveydenhuolto liitetään sote- ja pelastuspalveluiden kanssa tulevaan maakuntahallintoon.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- Etelä-Savon maakuntaan
- Pohjois-Savon maakuntaan

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa x

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosäätely hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Tarvittavien muutosten tekeminen esitykseen edellyttää huolellista valmistelua. Ehdotettu aikataulu voi osoittautua haasteelliseksi.

44. Voimaanpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Kysymyksiä maakuntien rahoitusta

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei X
- ei kantaa

Suun terveydenhuollon julkiset resurssit ovat jo ennestäänkin liian niukat, minkä vuoksi potilaiden omavastuu on suuri sekä terveyskeskuksessa että yksityissektorilla. Väestön ikääntyessä hammas- ja suusairauksien hoidontarve kasvaa. Millään tehostamistoimilla ei voida kuroa umpeen kasvavan hoidontarpeen ja vähenevän rahoituksen välistä kuilua.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **pelastustoimen tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei
- ei pääosin
- ei kantaa x

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Kysymyksiä muista lakiluonnoksista

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Verolainsäädäntö

58. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin x
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Henkilöstövaikutukset ovat merkittäviä mm. liikkeenluovutusten osalta. Henkilöstön vahva mukanaolo uudistuksen valmistelussa pitää varmistaa ja mieluiten ohjeistaa valtion puolelta. Palkkaharmonisaation toteuttamiseen tulee varata riittävät määrärahat ja se tulee toteuttaa mahdollisimman nopeasti.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

73. Pidätekö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Yritysvaikutusten arvioinnissa ei ole lainkaan arvioitu maakunnan hankintojen rajoittamisen yritysvaikutuksia. Myöskään vaikutuksia suun terveydenhuollon palvelutuotannolle ei ole tehty. Tältä osin vaikutusarviointia tulee täydentää viitaten tässä lausunnossa Hammaslääkäriliiton esittämiin näkemyksiin.

80. Onko uudistuksen muutuskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa x

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

b) vuosina 2023-2024?

c) vuodesta 2025 alkaen?

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

b) vuosina 2023-2024?

c) vuodesta 2025 alkaen?

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- kyllä
- ei

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- palvelutarpeen arviointi
- hallinto ja johtaminen
- henkilöstösiirrot
- talous
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.